VIKIPEEDIA

Apurinani keel

Apurinani keel (ka ipurina keel) on Brasiilias räägitav keel, mis kuulub aravaki keelkonda. Seda räägitakse Amasoonias, peamiselt Purusi jõe äärsetel aladel.

apurinani keel	
Kõneldakse	Brasiilias Amasoonias
Kokku kõnelejaid	2800 (2006)
Keelesugulus	aravaki keeled lõunaaravaki keeled piro keeled
Keelekoodid	
ISO 639-1	-
ISO 639-2	-
ISO 639-3	apu

Sisukord

Kõnelejate arv

Apurinani keelt räägib hinnanguliselt alla 30% umbes 9500 apurinanist. Enamikus külades lapsed ei räägi enam apurinani keelt ja oskavad vaid portugali keelt.[1]

Fonoloogia

Vokaalid

Apurinani keeles on 10 lühikest ja 10 pikka vokaali. Nasaalse vokaali kõrvale sattunud oraalne vokaal nasaliseeritakse.[2]

				Lühikesed vokaalid			**Pikad vokaalid**
	Ees	Kesk	Taga	Ees	Kesk	Taga	
	Oraalne/nasaalne	Oraalne/nasaalne	Oraalne/nasaalne	Oraalne/nasaalne	Oraalne/nasaalne	Oraalne/nasaalne	
Kõrge	i/ĩ	ɨ/ɨ̃		i:/ ĩ:	ɨ:/ ɨ̃:		
Keskmine	e/ ẽ		o/ õ	e:/ ẽ:		o:/ õ:	
Madal		a/ ã			a:/ ã:		

Konsonandid

	Bilabiaalid	**Alveolaarid**	**Postalveolaarid või Palataalid**	**Velaarid**	**Glotaalid**
Nasaalid	m	n	ɲ		
Sulghäälikud	p	t		k	
Afrikaadid		t͡s	t͡ʃ		
Frikatiivid		s	ʃ		h
Riivehäälikud		ɾ			
Poolvokaalid			j	ɰ	

Morfoloogia

Tegusõna puhul kasutatakse isiku märkimiseks ja nimisõna omistusliidetena samu afikseid[3]:

	panema	suu
1.SG	nɨ̃-taka 'ma panen'	nɨ̃-nãma 'minu suu'
2.SG	pɨ̃-taka 'sa paned'	pɨ̃-nãma 'sinu suu'
3.SG.M	ɨ̃-taka 'ta paneb'	ɨ̃-nãma 'tema suu'
3.SG.F	õ-taka 'ta paneb'	õ-nãma 'tema suu'
1.PL	ã-taka 'me paneme'	ã-nãma 'meie suu'
2.PL	hĩ-taka 'te panete'	hĩ-nãma 'teie suu'
3.PL	ɨ̃-taka-na 'nad panevad'	ɨ̃-nãma-na 'nende suu'

Viited

1. Da Silva Facundes 2000, lk 40
2. The World Atlas of Language Structures Online – Chapter 10 – Vowel Nasalization (http://wals.info/feature/description/10)
3. Da Silva Facundes 2000, lk 141

Välislingid

- Da Silva Facundes, Sidney, 2000. The Language of the Apurinã People of Brazil (Maipure/Arawak) (https://arts-sciences.buffalo.edu/content/dam/arts-sciences/linguistics/AlumniDissertations/Facundes%20dissertation.pdf), doktoriväitekiri, SUNY Buffalo.

Vikisõnastiku kategooria: **Apurinani keel**